

Bornholms bedste slagtegrisebesætning

Jens Brandt, Lundegaard

&

Kirsten Kyndesen

Bornholms bedste slagtegrisebesætning

[illegible]

Bornholms bedste slagtegrisebesætning

	2019	2020	2021	(2022)
Daglig tilvækst	1.034 (1.119)	1.040 (1.131)	1.057 (1.140)	1.060 (1.148)
Foderudnyttelse	2,35 (2,43)	2,33 (2,39)	2,31 (2,41)	2,32 (2,42)
Døde og kasserede	0,9	1,0	2,1	1,9
Kødprocent	61,2	61,4	61,5	62,0
Indgangsvægt	14,4	13,8	15,0	14,2
Slagtevægt	89,5	91,1	90,2	91,3

Bornholmergrisen

- Specialproduktion
- Grise fra 100% løsgående søer
- Øget arealkrav + 30%
- Hele haler
- Halm
- Grovfoder til søer
- Kort transporttid
- Bornholmske råvarer (min. 70%)

Lundegaard

Gården har ligget her i over 1.000 år
Jeg overtog i 1996 og er 4. og sidste generation på gården
Producerer 5.000 Bornholmergrise om året
Driver 70 ha med korn, raps og frøavl, reduceret jordbehandling siden 1998
Køber 1/3 til 2/3 af kornet fra mine naboer

Udvikling af bedriften

1996: Overtog Lundegård – 2.500 prod. grise pr. år

1997: Lejede dybstrøelsesstald 1 med 600 stipladser (Antoniusproducent)

1998: Lejede dybstrøelsesstald 2 med 600 stipladser

2000: Lejede nabo sohold med 260 søer

2002: Byggede ny stald med 1.150 stipladser

2013: Ophør sohold

2014: Bornholmergriseproducent

Utzons vandtårn

Svaneke Bryghus

"Ny stald" opført i 2018
8 sektioner á 100 m²
1.150 stipladser

Opført 2018

Valletanke 2
stk. á 10 m³

Big Dutchman
Vådfoderanlæg

1.150 stipladser

askinhal 2018

Vær

"Gamle stald" opført i
1927 efter brand
3 sektioner 550 stipladser

med omrøring
Opført 2018

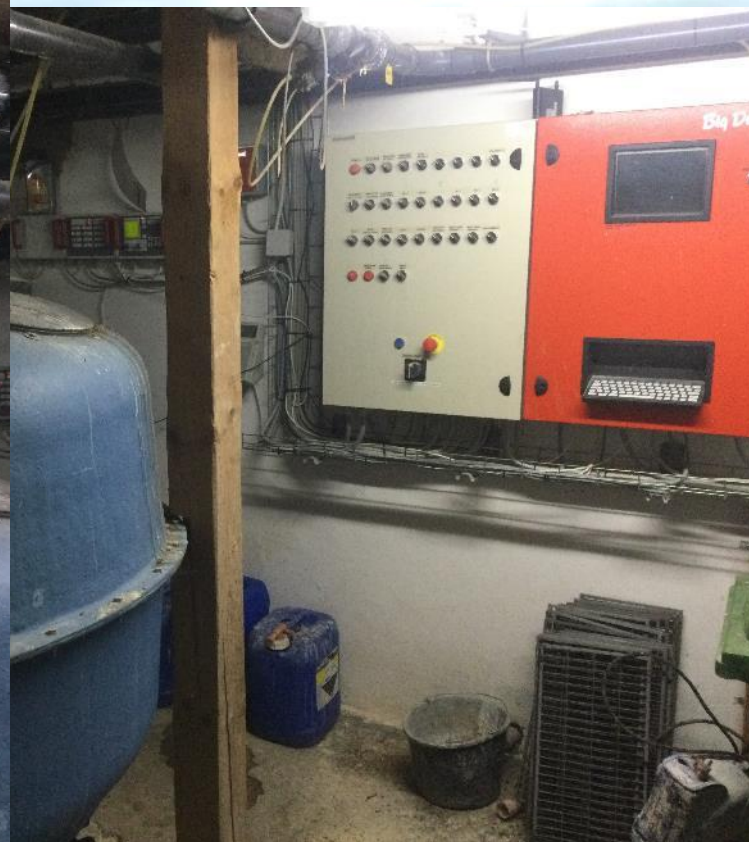
64 stipladser

Valletanke 2
stk. à 10 m3

Big Dutchman
Vådfoderanlæg

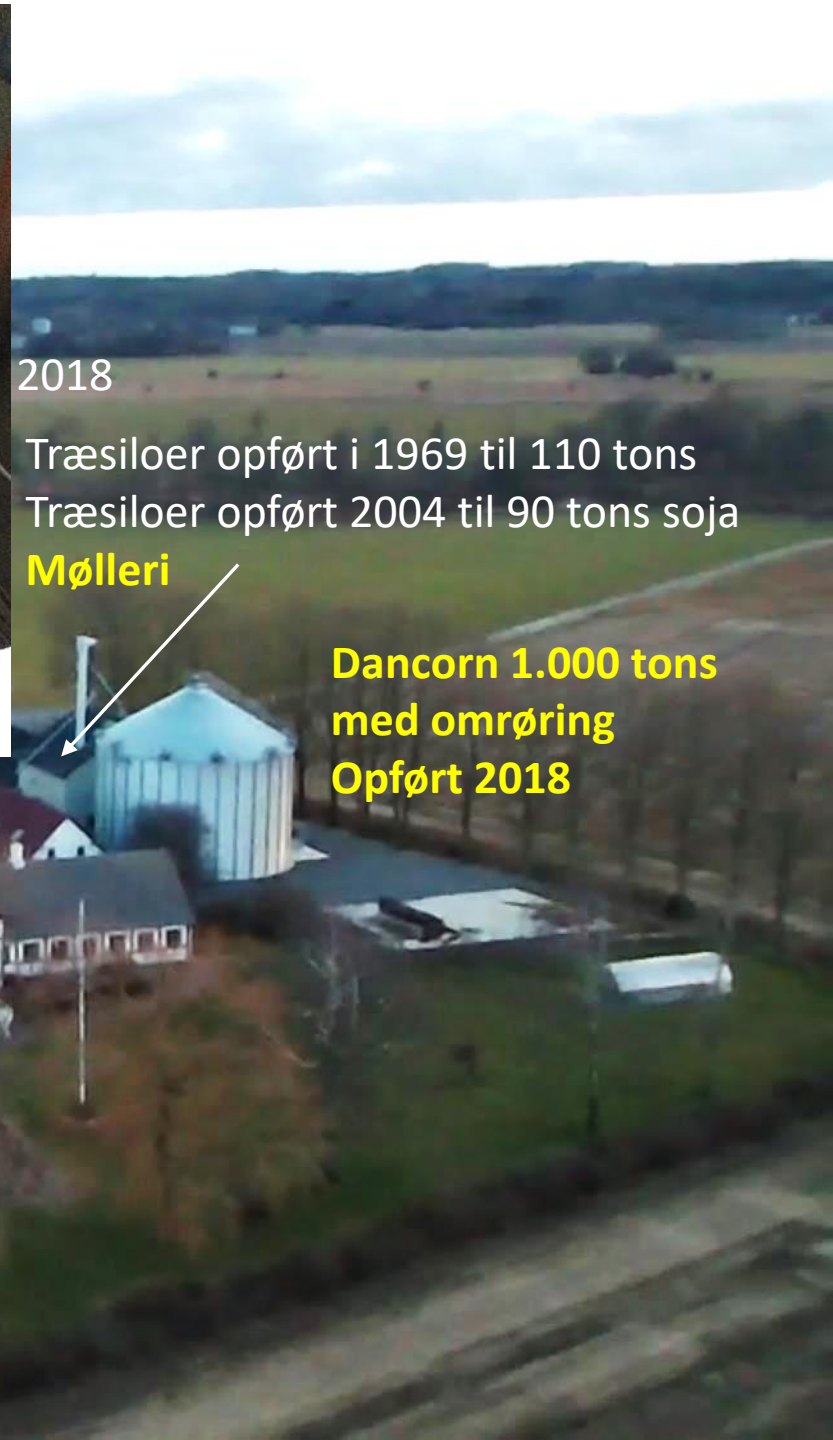
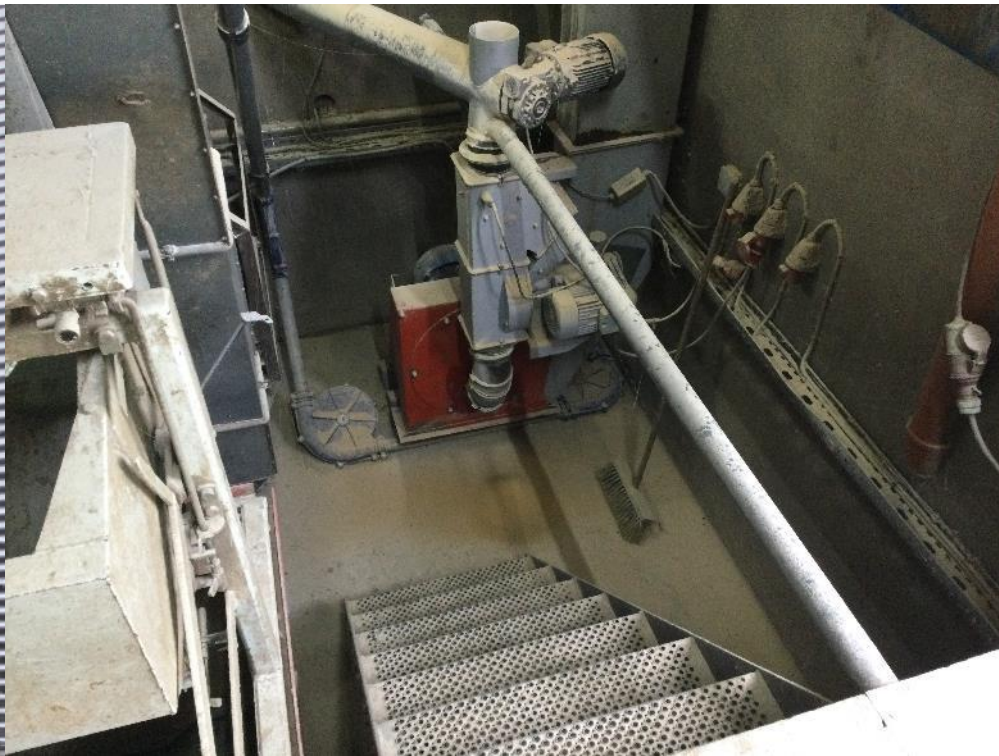
1.150 stiplac

Valletanke 2
stk. à 10 m³

Big Dutchman
Vådfoderanlæg

2018

Træsiloer opført i 1969 til 110 tons
Træsiloer opført 2004 til 90 tons soja

Mølleri

**Dancorn 1.000 tons
med omrøring
Opført 2018**

64 stipladser

Valletanke 2
stk. à 10 m³

Big Dutchman
Vådfoderanlæg

Anbefalet formalingsgrad til slagtegrise:
Så fin som muligt uden det giver problemer med mavesundheden
Min. 60% < 1 mm (Bygholmsigte)

Størrelse på sold

Skift slagler ofte

Lot: 20100225

1.6 X 38mm

Bygholm 2

Feed Sieve

Shake for 2 min. and read off the scale

Idea and development:
Danish Pig Breeding Center
and Pig Veterinary Services
Jørn Kildahl
+45 8650 1111

Ca. 89% < 1 mm

1.150 Stäuber

Valletanke 2
stk. à 10 m3

"Ny
8 se
1.1

Va
st

069 til 110 tons
04 til 90 tons soja

corn 1.000 tons
d omrøring
ørt 2018

Gylleta
2.500 +

Mineraler

"Ny stald" op
8 sektioner à
1.150 stiplads

Valletanke 2
stk. à 10 m³

1 stk. minibigballe / 50 m² = 4-500 kg
Bestemt ikke snittet

Ført i 1969 til 110 tons
Ført 2004 til 90 tons soja

Dancorn 1.000 tons
med omrøring
Opført 2018

Valletanke
stk. à 10 m³

Big Dutchman
Vådfoderanlæg

110 tons
90 tons soja

1.000 tons
øring
018

Klargøring

Vask + desinfektion + kalkning + udtørring

Varmekanon opvarmning til 26°C før indsættelse

Maskinhal 2018

"Gamle stald" opført
1927 efter brand
3 sektioner 550 stipl

llevering
stipladser

Valletanke 2
stk. à 10 m³

Big Dutchman
Vådfoderanlæg

Ventilation ny stald

Valletanke 2
stk. à 10 m3

Big Dutchman
Vådfoderanlæg

Ventilation

22.3°
75%

P

Valle
stk.

Big Dutchman
Vådfoderanlæg

Indsættelse

13 - 16 kg ved ankomst

22 - 23 grise pr. sti

Sortering efter køn + størrelse

Vaccinering (PCV2+Myc)

Medicinering ved Lawsonia

Ved 35 - 40 kg udtages de 8 - 9 mindste grise => 14 tilbage frem til slagt

Træsiloer opført i 1969 til 110 tons

Træsiloer opført 2004 til 90 tons soja

Mølleri

Dancorn 1.000 tons
med omrøring
Opført 2018

Rutiner

4 daglige fodringer

Store slagtegrise: Morgenfodring følges

Mindste grise: Gennemgang - inde i hver sti

Ungsvin: Gennemgang - inde i hver sti

Ungsvin: Fodring følges

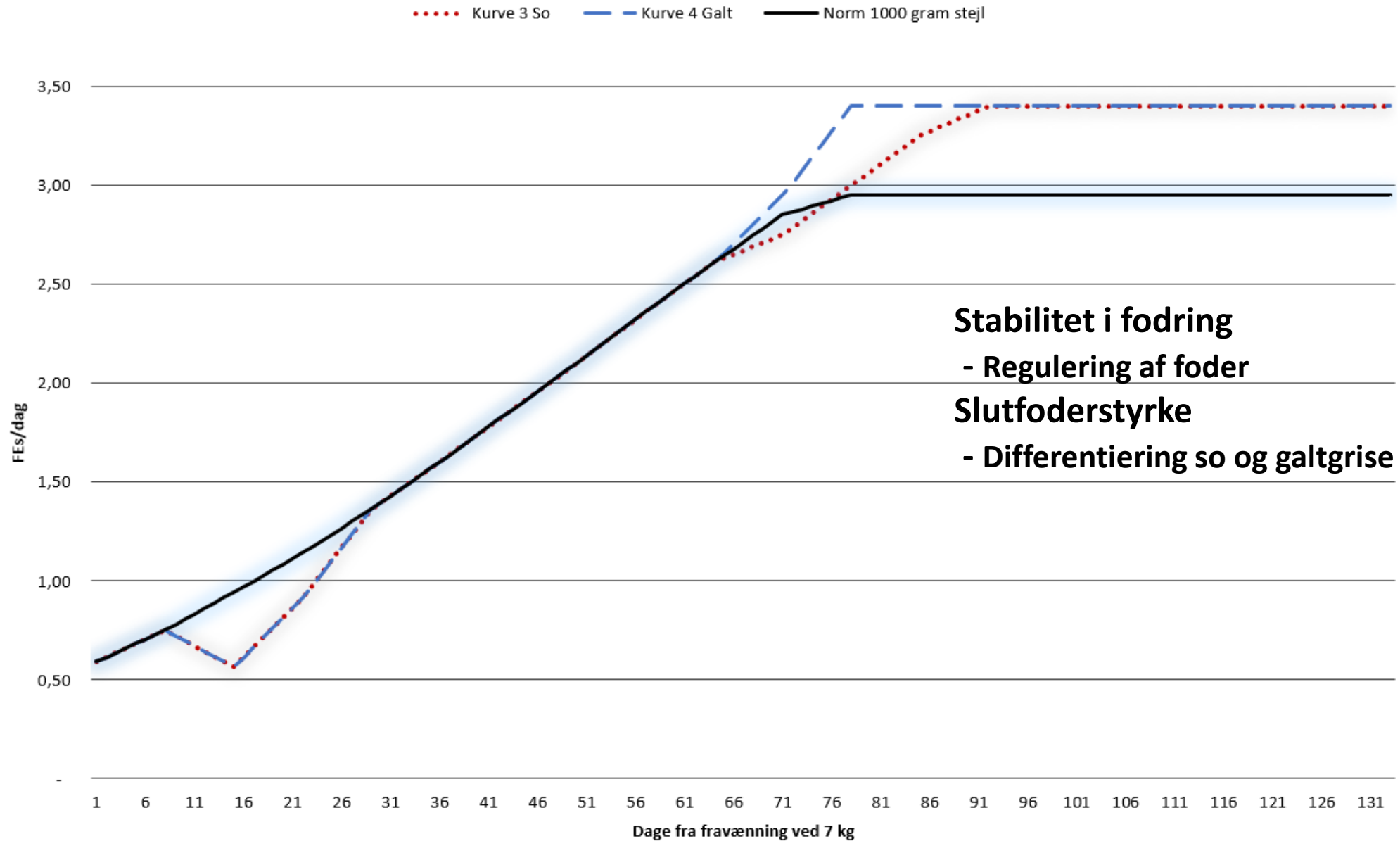
Foretage eventuelle behandlinger / udtage grise til sygesti

Tildele halm til alle grise

Tilsyn igennem stald om eftermiddagen – m. mærkefarve

Foderkuver

Hvem passer grisene?

Gylletanke
2.500 + 1.200 m³

Mineraler og syre

"Ny stald" opført i 2002
8 sektioner à 100 m²
1.150 stipladser

Udleveri
64 stipladser

Valletanke 2
stk. à 10 m³

Big Dutchman
Vådfoderanlæg

ført i 1969 til 110 tons
ført 2004 til 90 tons soja

Dancorn 1.000 tons
med omrøring
Opført 2018

Anvendte foderblandinger og valg af råvarer

Valg af råvarer

- Byg/Hvede blandes i silo
 - Ensartet råvare
 - Forhold varierer: 12,5-25% byg
 - Ingen mulighed for variation
 - Årets høst tages i brug i 4. kvartal
- Sojaskrå
- Valle
 - Skubbemiddel restløs fodring
 - Tilsætning af syre pH 4-4,5
- Mixer

Blandinger

Valg af blandinger

- Grise fra ca. 15 kg
 - Fasefodring med 3 blandinger
- Produktionsniveau
 - Foderudnyttelse: 2,31 FEsv/kg tilv. (ref. foderudnyttelse 2,41 FEsv/kg tilv.)
- Specialproduktion – krav til kødprocent

Valg af normsæt

Tabel 1a. Næringsstofnormer til smågrise.

Blandingstype	Til god foderudnyttelse: < 1,65 FEsv / kg tilvækst, 6-30 kg			
Vægtinterval, kg	6-9 6-15	9-15	9-30	15-30
Leucin, histidin og isoleucin i % af "idealprotein-profil"	86	86	88	90
Normkolonne	1	2	3	4
Normer for fordøjeligt protein og aminosyrer, gram pr. FEsv				
Lysin	11,5	11,5	12,0	12,0
Methionin	3,7	3,7	3,8	3,8
Methionin + cystin	6,2	6,2	6,5	6,5
Treonin	7,1	7,1	7,4	7,4
Tryptofan	2,4	2,4	2,5	2,5
Isoleucin	5,2	5,2	5,6	5,7
Leucin	9,9	9,9	10,6	10,8
Histidin	3,2	3,2	3,4	3,5
Fenylalanin	6,2	6,2	6,5	6,5
Fenylalanin + tyrosin	10,9	10,9	11,4	11,4
Valin	7,2	7,2	7,6	7,6
Protein, min.	135	137	145	148
Protein, maks.	143	145	153	156

Valg af normsæt

God foderudnyttelse + specialgrise

Ford. lysin/kg tilvækst: 21-22 g

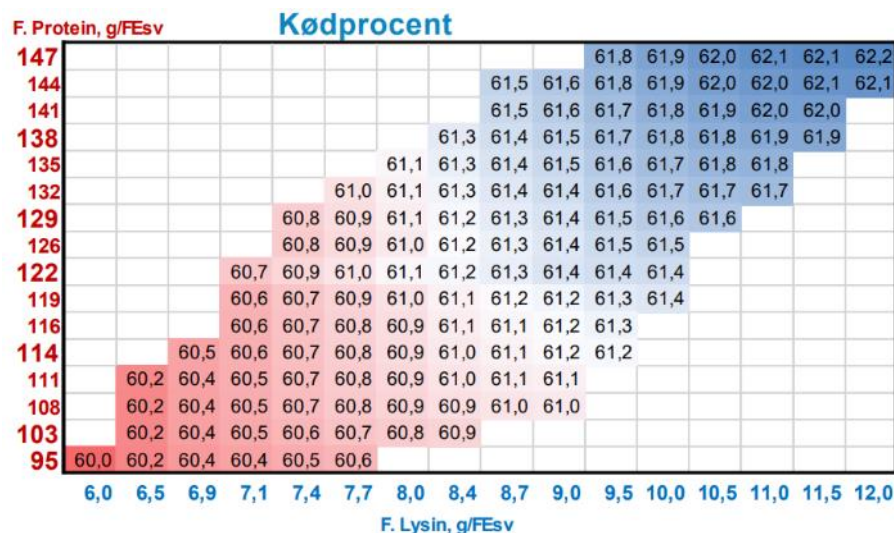
21 g lysin / 2,41 FEsv/kg tilv. = 8,7 g lysin/FEsv

22 g lysin / 2,41 FEsv/kg tilv. = 9,1 g lysin/FEsv

Blandinger	Normsæt	Lysinniveau Ford. lysin, g/FEsv
15-30 kg	God foderudnyttelse (<1,65 FEsv/kg tilv. 6-30 kg)	12,0
25-45 kg	20-45 kg (<2,60 FEsv/kg tilv.)	10,0
45-115 kg	Specialgrise 30-115 kg (<2,60 FEsv/kg tilv.)	8,7-9,0

Proteinniveau

Fra Niels Morten Sloth, SEGES

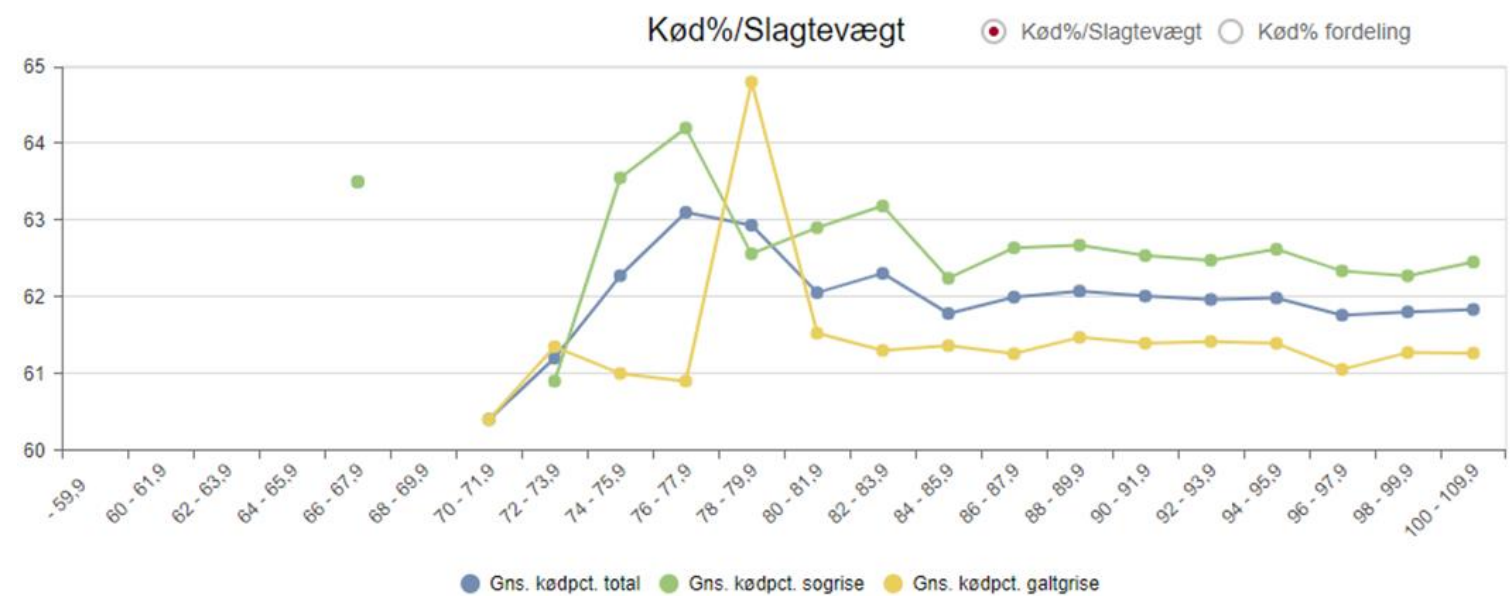
- Foderudnyttelse – 0,02-0,03 FEsv/kg tilvækst
- Ca. 0,5% kødprocent (godkendelsesprocent)

Vægtinterval for aktuell blanding*

	30-75	30-115	45-115	60-115	75-115	
30-60	30-60	30-75	30-115	45-115	60-115	7
30-45	30-45	30-60	30-75	30-115	45-115	6
> 2,75 FEsv / kg tilvækst	30-45	30-60	30-75	30-115	45-115	
20-45	20-45			45-75		
Normkolonne	40	41	42	43	44	
Normer for fordøjeligt protein og fordøjelige aminosyrer, gram pr. FEsv						
Lysin	9,0	8,7	8,4	8,0	7,7	
Methionin	2,7	2,6	2,5	2,4	2,3	
Methionin + cystin	5,1	5,0	4,9	4,6	4,5	
Treonin	5,8	5,6	5,5	5,3	5,1	
Tryptofan	1,8	1,75	1,68	1,6	1,54	
Isoleucin	4,7	4,6	4,5	4,2	4,1	
Leucin	8,8	8,7	8,4	8,0	7,7	
Histidin	2,8	2,8	2,7	2,6	2,5	
Fenylalanin	4,9	4,7	4,5	4,3	4,2	
Fenylalanin + tyrosin	9	8,7	8,4	8,0	7,7	
Valin	6,0	5,8	5,6	5,4	5,2	
Protein, minimum	131	130	127	122	118	

Proteinniveau

Specialgrise - kødprocent

Vægt/stk	S/G	Kød%	Vægt	Kød%
89,8		60,8		0,02-
89,8		61,4		0,04
89,8		63,4		0,24
89,8		57,6		0,41-
89,8		62,6		0,16
89,8		60,5		0,05-
90,0		63,0		0,20
90,0		61,4		0,04
90,0		61,7		0,07
90,0		59,5		0,15-
90,1		57,8		0,38-
90,1		62,6		0,16
90,2		62,0		0,10
90,2		63,7		0,27
90,2		57,4		0,44-
90,3		62,6		0,16
90,3		65,5		0,40
90,3		59,2		0,18-
90,3		60,8		0,02-
90,4		57,8		0,38-
90,7		58,5		0,28-
90,8		62,4		0,14
90,8		64,9		0,39
90,8		63,5		0,25
90,9		60,4		0,06-
90,9		63,5		0,25
91,1		58,0		0,35-
91,1		60,0		0,10-
91,1		60,0		0,10-
91,1		59,3		0,17-

Hvad kommer ud i krybben?

Kontrol af blandesikkerhed

- Vejeceller
- Silokontrol
- Afvigelse +/- 2 %
- Kontrol = krav til Bornholmergri

Vægt kontrol af male-blandeanlæg

Dato	Indhold i sæk	Induceret iht. Fodercomputer	Kg difference	Difference i %	Bemærkninger	Kvittering
28-04-2022	922	926,3	-4,3	-0,46	Ungsvin	Ok Jb
02-05-2022	1000	1043,3	-43,3	-4,15	Slagtesvin	Ok Jb
22-05-2022	1002	1002,2	-0,2	-0,02	Slagtesvin	Ok Jb
22-05-2022	938	950,4	-12,4	-1,30	Ungsvin	Ok Jb
10-06-2022	955	972,3	-17,3	-1,78	Ugsving	OK JB
11-06-2022	936	915,1	20,9	2,28	Smågrise	Ok JB
20-06-2022	994	992,7	1,3	0,13	Slagtesvin	Ok JB
11-07-2022	967	969,8	-2,8	-0,29	Ungsvin	Ok JB
14-07-2022	1005	1013,7	-8,7	-0,86	Slagtesvin	Ok JB
01-08-2022	928	934,4	-6,4	-0,68	Ungsvin	OkFf
08-08-2022	952	934,8	17,2	1,84	Smågrise	OkFf
09-08-2022	1006	1007,3	-1,3	-0,13	Slagtesvin	OkFf
19-08-2022	955	976,7	-21,7	-2,22	Ungsvin	OkFf
03-10-2022	955	962,1	-7,1	-0,74	Ungsvin	Ok JB

Udvejning af grise!!!

Gylletanke
2.500 + 1.200 m³

Mineraler og syre

"Ny stald" opført i 2002
8 sektioner à 100 m²
1.150 stipladser

Valletanke 2
stk. à 10 m³

Maskinhal 2018

"Gamle stald" opført i
1927 efter brand
3 sektioner 550 stipladser

Udlevering
64 stipladser

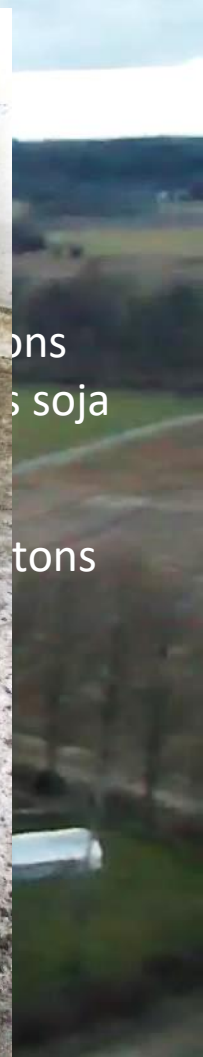
Big Dutchman
Vådfoderanlæg

Værksted 2018

Træsiloer opført i 1969 til 110 tons
Træsiloer opført 2004 til 90 tons soja
Mølleri

Dancorn 1.000 tons
med omrøring
Opført 2018

itcnnar
deranlæ

Bornholmer

110

114

ons
s soja
tons

Leveringsstrategi

A-Grise		
84,6	53,8	
84,7	63,2	
84,8	62,6	
84,9	63,0	
85,2	61,4	
85,7	62,4	
86,2	62,8	
86,2	62,8	
Uge/År		
26.2022	38.2022	

Jens Brandt

A-Grise		
82,6	64,4	
85,0	62,6	
85,7	64,3	
85,7	60,6	
86,6	64,5	
86,6	60,9	

A-Grise		
83,8	65,4	
84,2	59,0	
85,0	57,4	
86,4	61,6	
86,6	57,2	
86,6	62,9	
86,7	60,1	
86,7	64,8	

Danish Crown

Samlet	Antal	Total kg	Kr. ex moms	Ked %	Gns. vægt	Kr. pr kg	Kr. pr stk.	t/f Spec	t/f Vægt	Total Vægt-fradrag	t/f Ked %	Basis %	Under %	Over %	Vægt -spr.	Godk %
Sidste uge	101	9.067,9	125.320	62,1	89,8	13,82	1.240,79	1,30			0,10	100,0			3,0	100,0
S.13 uger	1.094	99.333,4	1.301.553	61,9	90,8	13,10	1.189,72	1,27	-0,02	-1.500	0,08	98,7	0,3	1,0	3,4	97,2

Ugerapport

95,2	62,3	
95,5	61,1	
95,7	61,8	
95,7	65,0	
97,1	62,3	0,25-
97,4	64,1	0,25-
97,6	61,7	0,25-
98,9	56,5	0,70-
Andet		

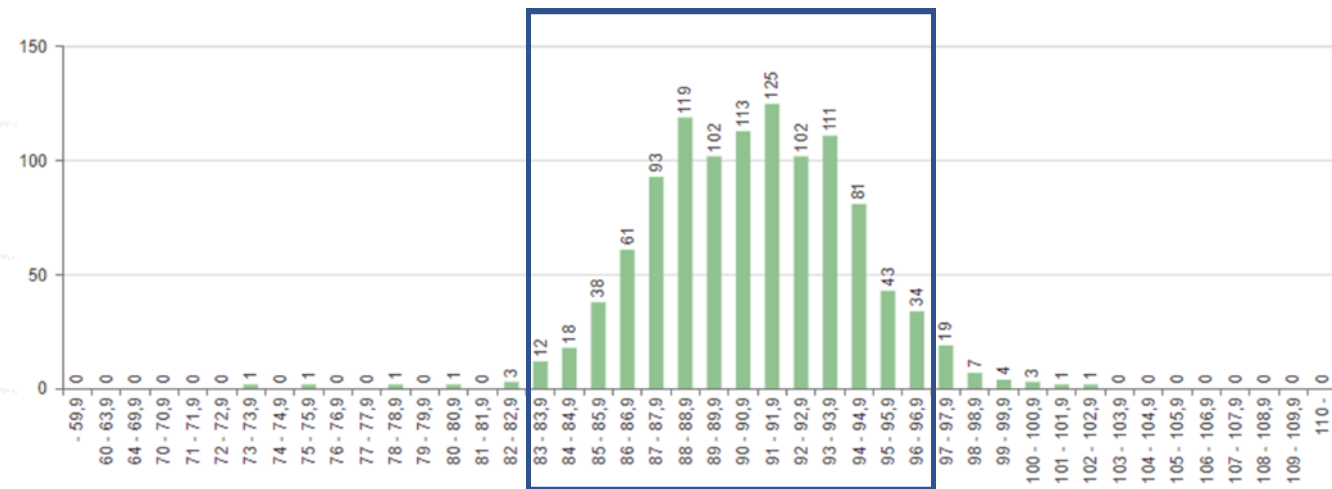
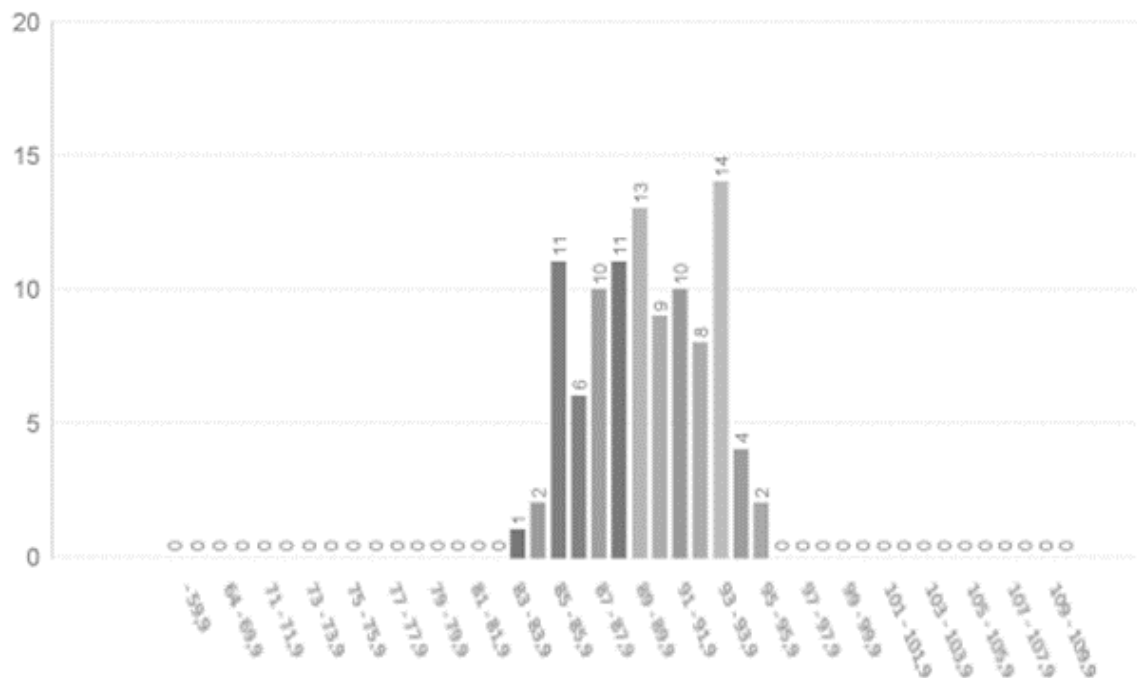
Vægt		
94,9	63,6	
95,9	63,6	
96,6	60,4	
Andet		
Gns.Vægt	Gns.Ked%	Vægt
90,4	62,5	

95,4	65,0	
96,2	61,2	
96,4	62,4	
97,3	61,7	0,25-
98,2	61,9	0,70-
98,2	63,3	0,70-
99,4	62,2	1,15-
Andet		

Gns.Vægt	Gns.Ked%	Vægt
90,5	62,2	0,02-

Vægtspredning: 3 kg

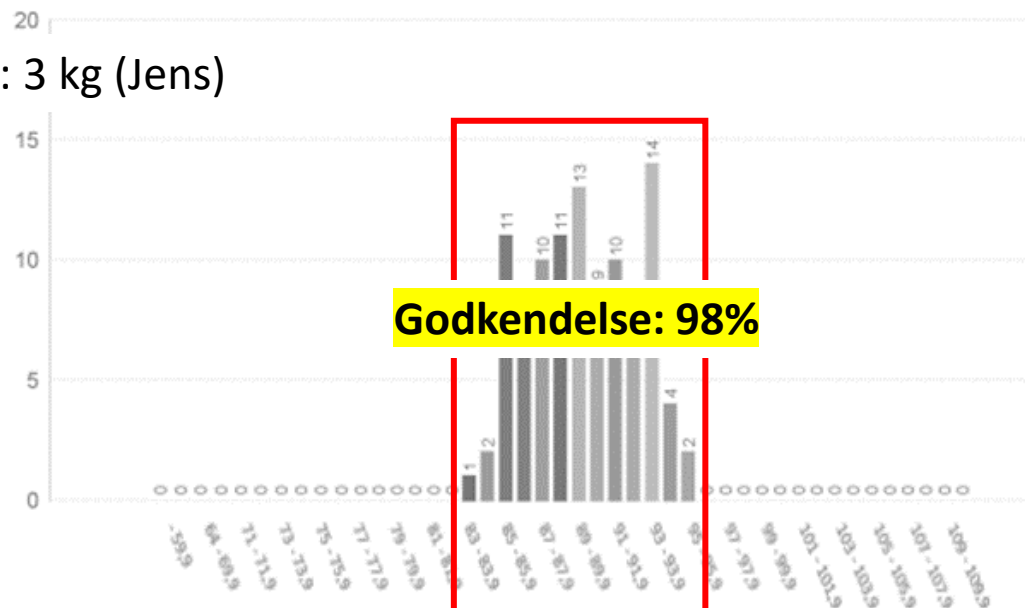
95% af grisene leveres til gns.vægt +/-6 kg

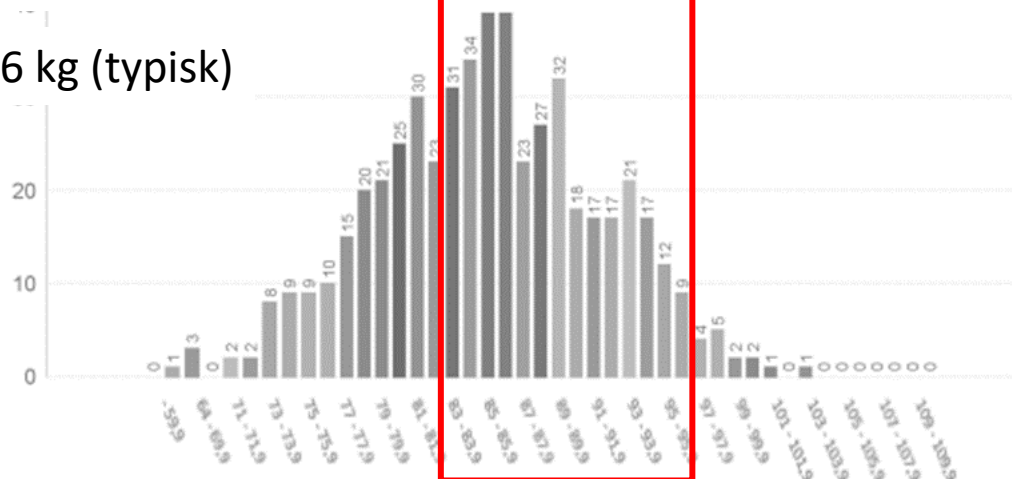
83 kg

97 kg

Spredning: 3 kg (Jens)

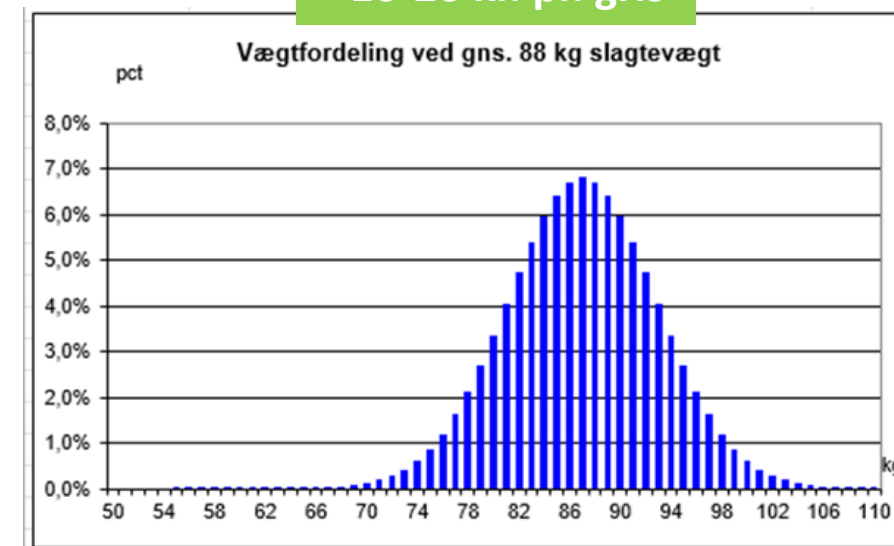
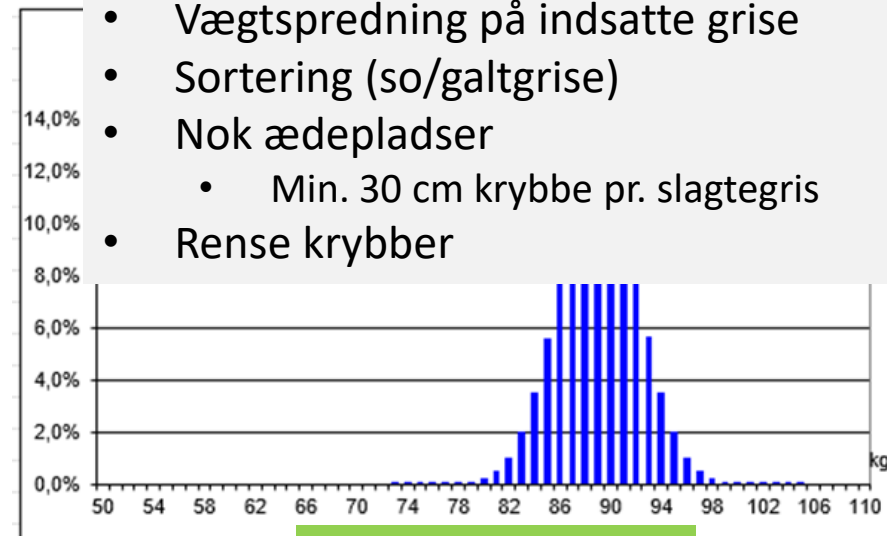

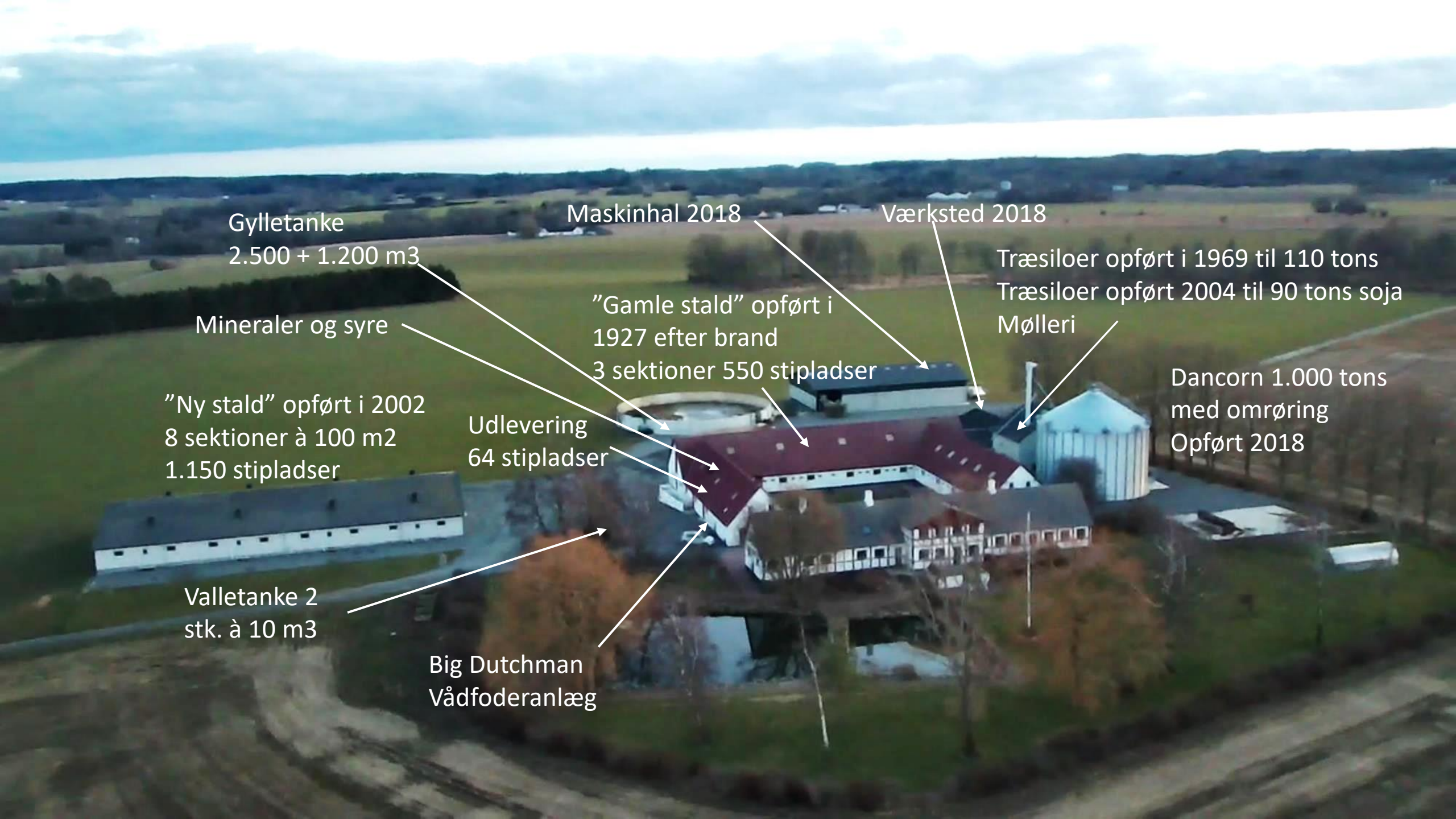
Spredning: 6 kg (typisk)

Ikke kun udvejsning

- Vægtspredning på indsatte grise
- Sortering (so/galtgrise)
- Nok ædepladser
 - Min. 30 cm krybbe pr. slagtegris
- Rense krybber

Gylletanke
2.500 + 1.200 m³

Mineraler og syre

"Ny stald" opført i 2002
8 sektioner à 100 m²
1.150 stipladser

Valletanke 2
stk. à 10 m³

Maskinhal 2018

"Gamle stald" opført i
1927 efter brand
3 sektioner 550 stipladser

Udlevering
64 stipladser

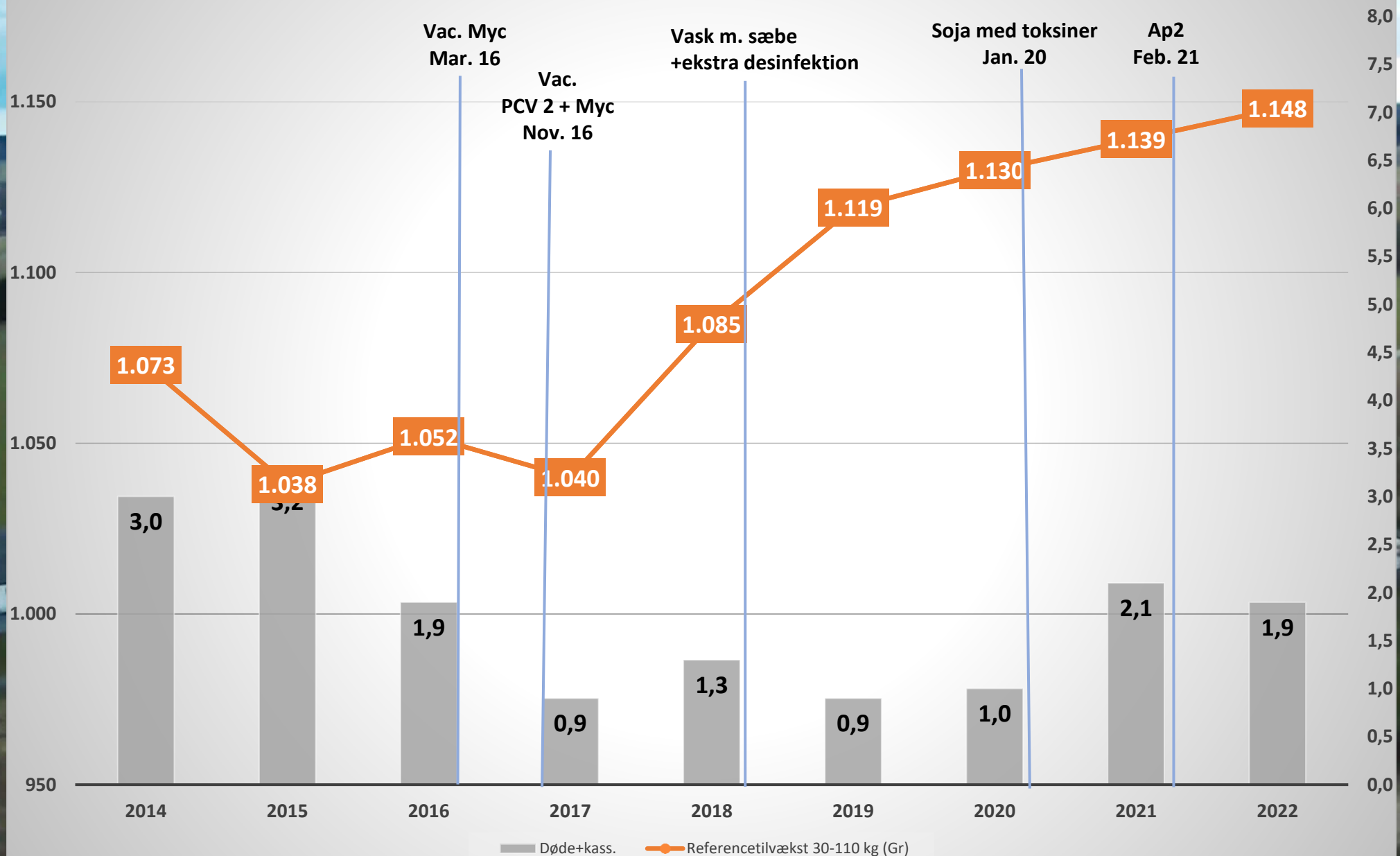
Big Dutchman
Vådfoderanlæg

Værksted 2018

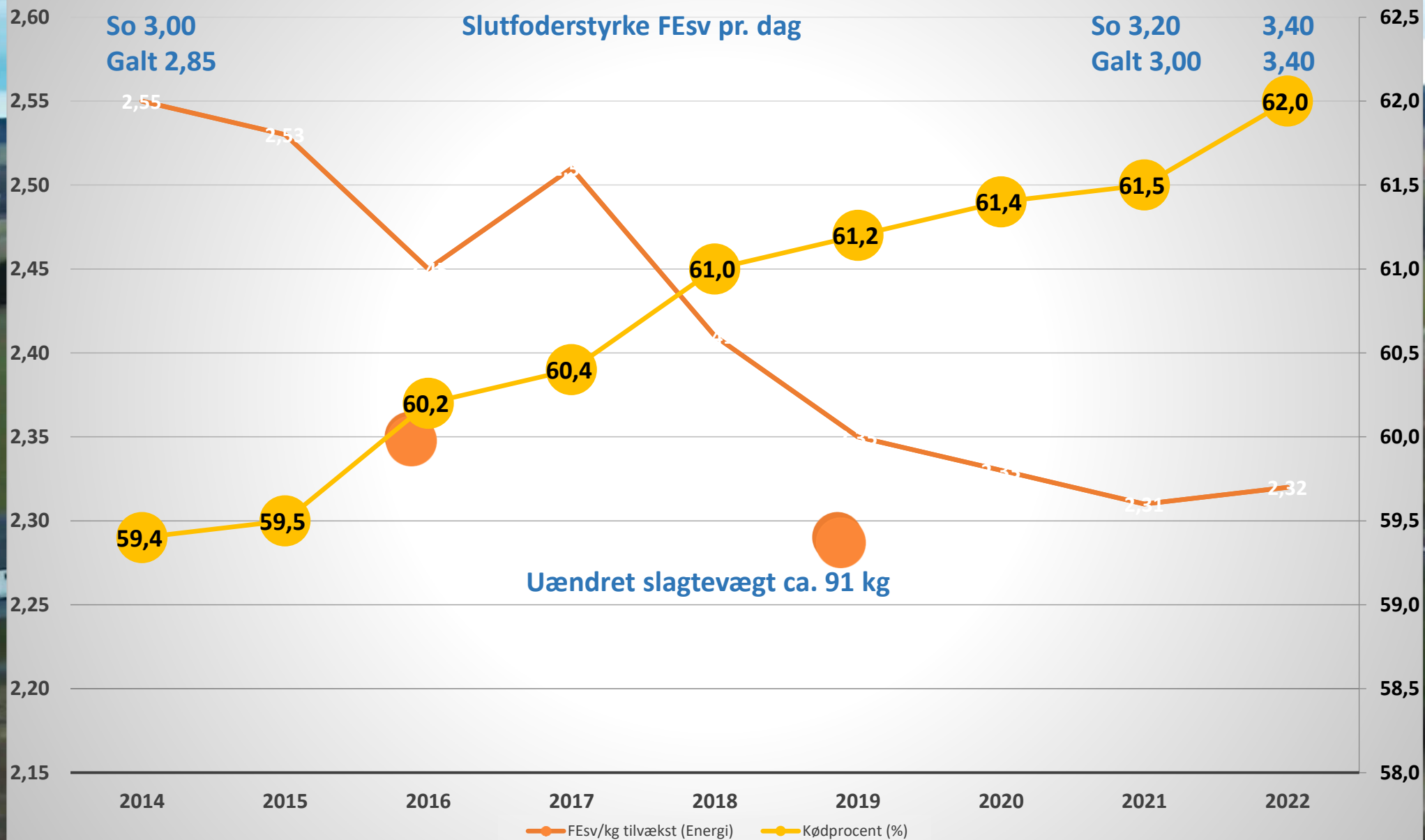
Træsiloer opført i 1969 til 110 tons
Træsiloer opført 2004 til 90 tons soja
Mølleri

Dancorn 1.000 tons
med omrøring
Opført 2018

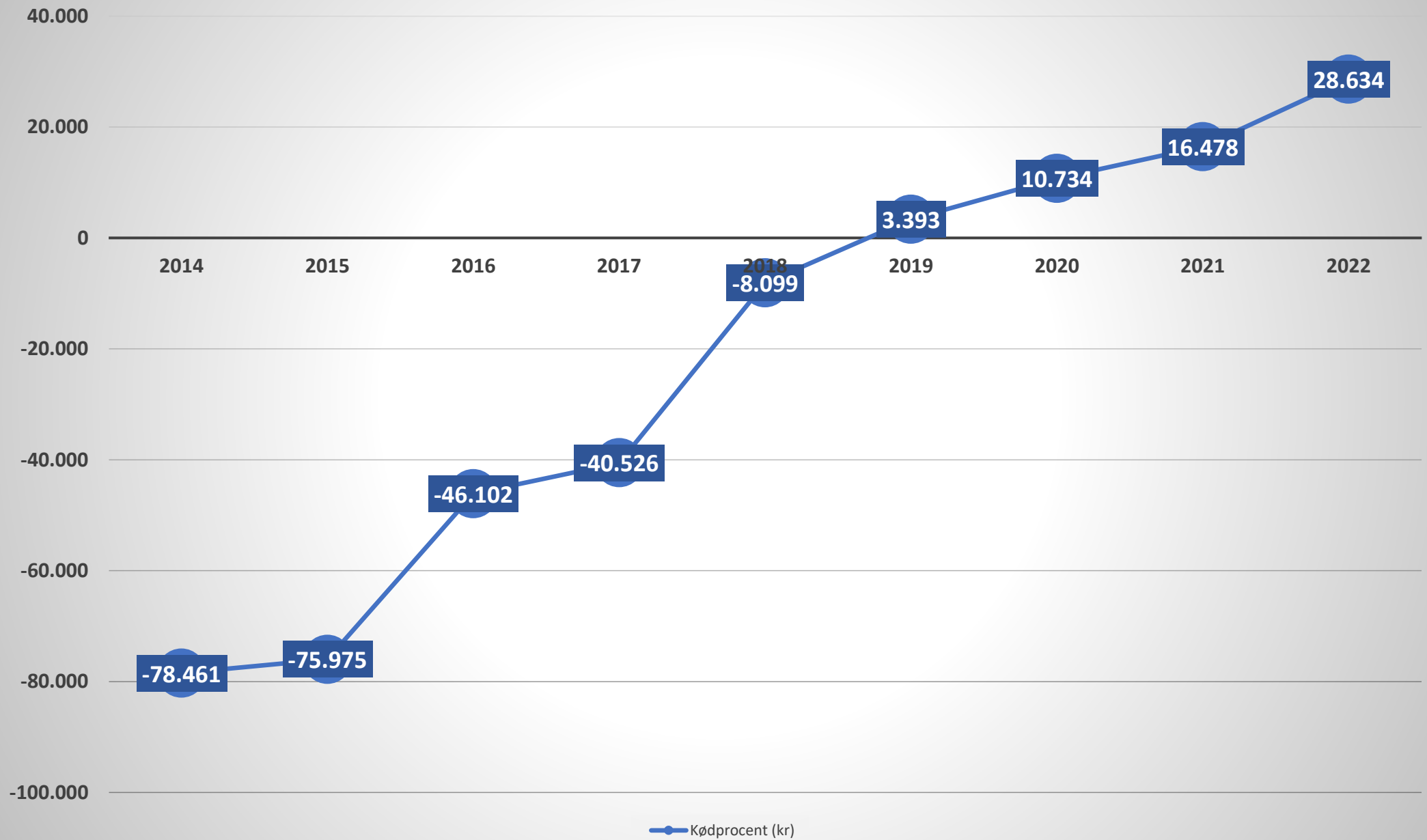
Tilvækst, døde, udfordringer og tiltag

Fodereffektivitet - Kød%

Kødprocent (kr.)

Forbedringspotentiale

- Genetik indsatte smågrise: TopDuroc
- Fortsat optimering af foderkurve og foderstyrke
- Soja: Protein- og toksinanalyse
- Omkostningsjagt
 - Mindre syre i foderet?
 - Proteinniveau
 - Energooptimering

Hvad skal der til for at opnå stabile resultater på et højt niveau?

- God kvalitet af indsatte grise
- Korrekt opstart
- Tilpasset foder
- Stabil fodring
- Fokus på grisen
- Systematisk udvejning

GRISE = 1. PRIORITET

MÅL = = \$\$

